

**Evangelická teologická
fakulta**
Univerzita Karlova

Srdečně zveme všechny zájemce na

konferenci

Důstojnost (nejen) v umírání a ve smrti

v úterý 11. listopadu 2025 od 9:00 hodin

ve Velké posluchárně ETF UK (1. patro)

Černá 646/9, Praha 1 – Nové Město

Konferenci pořádá Katedra praktické teologie ETF UK

(Monika Ulrichová, ulrichova@etf.cuni.cz;

Ondřej Macek, macekon@etf.cuni.cz)

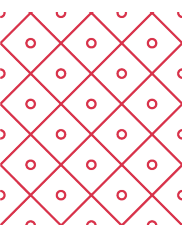
a Katedra sociální práce ETF UK

(Pavel Pěnkava, penkava@etf.cuni.cz).

Univerzita Karlova
Evangelická teologická fakulta
Černá 646/9
110 00 Praha 1
www.etf.cuni.cz

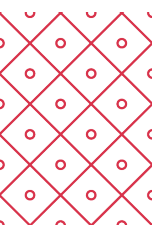
**Univerzita
Karlova**

Program

9:00–9:10	pobožnost
9:10–9:20	Jan Roskovec: <i>pozdrav děkana ETF UK</i>
9:20–9:40	Monika Ulrichová: <i>Příběh Anny a její konec života...</i>
9:40–10:00	Ondřej Sláma: <i>Jak se zachází s důstojností člověka v bioetické diskusi a v klinické praxi u pacientů v závěru života</i>
10:00–10:10	diskuse
10:10–10:30	přestávka na kávu
10:30–10:50	Pavel Pěnkava: <i>Bezdomovectví je extrémně nekonvenční způsob života s deviantním přístupem k životním hodnotám</i>
10:50–11:10	Olga Nešporová: <i>Data o týrání a zneužívání seniorů v pobytových sociálních službách</i>
11:10–11:30	Alena Scheinostová: <i>Pohřební rituály náboženských tradic</i>
11:30–11:50	Pavel Bělobrádek: <i>Jak lze lidskou důstojnost ukotvit v zákonech?</i>
11:50–12:00	diskuse
12:00–12:20	přestávka
12:20–12:40	Jiří Mrázek: <i>Jak Ježíš mluví o smrti</i>
12:40–13:00	Karel Pacovský: <i>Smrt a umírání v pražském klášteře sv. Jiří</i>
13:00–13:10	diskuse
13:10–13:15	zakončení (Pavel Pěnkava)

Anotace příspěvků

Příběh Anny a její konec života...

Monika Ulrichová

Kazuistika se dotkne důstojnosti člověka v LDN a v domově seniorů. Příspěvek se věnuje otázce důstojnosti klientů v léčebnách pro dlouhodobě nemocné a domovech pro seniory, kde je tato hodnota často velmi ohrožena nejen institucionálním přístupem, ale i osobnostmi pečujících, kdy dochází k narušení autonomie, soukromí a smysluplného mezilidského kontaktu.

Jak se zachází s důstojností člověka v bioetické diskusi a v klinické praxi u pacientů v závěru života

Ondřej Sláma

Zachování důstojnosti v závěru života a důstojné umírání jsou základní cíle paliativní péče. Akcent je položen na její „objektivitu“ – důstojnost jako základní atribut člověka. Nezcizitelný, neredukovatelný, darovaný. To je východisko humánní zdravotní péče. Na druhé straně, je to právě argument starosti o ochranu lidské důstojnosti, kterým obhajují stoupenci eutanazie její legitimitu a morální přijatelnost. Vážná nemoc, prekérní situace může člověka jeho důstojnosti zbavit. Člověk si „nepřipadá“ důstojně. Akcent je položen na subjektivní perspektivu. Pocit vlastní důstojnosti. Mohu se v situaci totální odkázanosti na pomoc a péči druhých a s výhledem, že se můj stav a tělesné nepohodlí budou dále zhoršovat, cítit důstojně? Ve svém sdělení se budu těmito otázkami zabývat z hlediska „eticky poučeného“ lékaře pracujícího v paliativní péči.

Bezdomovectví je extrémně nekonvenční způsob života s deviantním přístupem k životním hodnotám

Pavel Pěnkava

Bezdomovectví je extrémně nekonvenční způsob života s deviantním přístupem k životním hodnotám. Otázky posledních dnů lidí bez domova, jim způsobují velkou tenzi, která u některých přechází ve frustraci. Nejčastější a zároveň největší obavy, pramení z představ umírání bez pomoci a bez blízkosti ochotného člověka, držet je za ruku při odchodu z tohoto světa. Poznatky a zkušenosti jsou zprostředkované z praxe sociálního kurátora.

**Univerzita
Karlova**

Data o týrání a zneužívání seniorů v pobytových sociálních službách

Olga Nešporová

Příspěvek přináší poznatky o tom, jak se žije seniorům v České republice. Opírá se o kvantitativní sociologické výzkumy, které byly v posledních letech realizovány ve Výzkumném institutu práce a sociálních věcí, v. i. i., především pak o kvantitativní šetření *Život ve stáří II*. Zaměřuje se na oblast zabezpečení sociálních potřeb a zdraví seniorské populace. Ukáže preference seniorů ohledně místa bydlení i to, jak hodnotí zdravotní služby. Zmíní i problematiku týrání, zneužívání a zanedbávání péče v dlouhodobých pobytových sociálních službách.

Pohřební rituály náboženských tradic

Alena Scheinostová

Umírání a smrt chápaly všechny kultury jako zásadní moment života umírajícího i jeho komunity, a proto těmto chvílím věnovali soustředěnou pozornost, podpořenou závaznými rituály. Ty měly usnadnit umírání i truchlení a dodat lidské konečnosti smysl a význam. Příspěvek se bude věnovat tomu, jak se smrtí nakládají různá náboženství přítomná v České republice a jak se toto téma promítá do nových proudů v sekulární společnosti.

Jak lze lidskou důstojnost ukotvit v zákonech?

Pavel Bělobrádek

Autor příspěvku si klade několik základních otázek, na které se pokusí představit svůj úhel pohledu. Co to vlastně lidská důstojnost je a z čeho pochází? Dá se vůbec definovat pro různé kultury a politické systémy? Je lidská důstojnost hodnota, která se má objevovat v legislativě a je tomu tak u nás? Dá se najít celospolečenská a celosvětová shoda? Má dvojí hranice, dvojí míru, společného jmenovatele? Dá se odhlasovat?

**Univerzita
Karlova**

Jak Ježíš mluví o smrti

Jiří Mrázek

Ježíšovy výroky o smrti jsou nejčastěji postaveny na paradoxu: je možné život ztratit – a přesto zachovat, nebo naopak: zachovat – a přesto ztratit. Je zde očekávatelná opozice život x smrt, ale hranice mezi nimi je zvláště posunutá: život lze ztratit už zaživa nebo naopak neztratit ani smrtí.

Smrt a umírání v pražském klášteře sv. Jiří

Karel Pacovský

Nejvýznamnějšími centry péče o zesnulé a jejich posmrtnou památku byly v předmoderní Evropě kláštery. Příspěvek se zaměří zejména na středověké prameny z ženského kláštera sv. Jiří na Pražském hradě, které nás informují o umírání, smrti a souvisejících rituálech. Přitom se pokusí objasnit, jak se svatojiřské benediktinky potýkaly se smrtí jednak jako profesionální sbor poskytující zemřelým požadované služby, jednak jako společenství konkrétních žen, kterým se smrt přirozeně také nevyhýbala.

**Univerzita
Karlova**